

Brüssel, 7. juuni 2024
(OR. en)

10666/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0155(COD)

JAI 939
ENFOPOL 276
CRIMORG 90
IXIM 149
DATAPROTECT 231
CYBER 182
COPEN 296
FREMP 284
TELECOM 202
COMPET 616
MI 572
CONSOM 209
DIGIT 151
CODEC 1431

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse normid laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks – Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

11. mail 2022 võttis komisjon vastu eespool nimetatud ettepaneku,¹ millele oli lisatud mõjuhinnang ja teatis. Ettepanek põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 114 ja sellel on kaks põhielementi. Esiteks tekiks internetipõhiste teenuste osutajatel, näiteks veebimajutusteenuse pakkujatel ja isikutevahelise side teenuste osutajatel kohustus ennetada laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamist, seda tuvastada, sellest teatada ja see eemaldada ning ennetada ja tuvastada laste ahvatlemist seksuaalsuhte eesmärgil („peibutamine“) ja

¹ 9068/22.

sellest teatada. Teiseks loodaks uus detsentraliseeritud ELi asutus („ELi keskus“),² mis toetab kavandatava määruse rakendamist, ning riiklike koordineerivate asutuste ja pädevate asutuste võrgustik.

2. Ettepaneku läbivaatamiseks nõukogus on õiguskaitse töörühm (politsei) pidanud praeguseks 31 koosolekut, et valmistada ette volitused läbirääkimisteks Euroopa Parlamendiga.
3. Nõukogu õigustalitus esitas oma arvamuse³ 26. aprillil 2023.
4. Alaliste esindajate komitee pidas poliitilise mõttevahetuse eespool nimetatud ettepaneku üle 31. mail ja 13. oktoobril 2023, keskendudes tuvastamiskorralduse kohaldamisalale ning krüpteeritud side ja küberjulgeolekuga seotud aspektidele. Nõukogu arutas seda küsimust ka 19. oktoobri ja 5. detsembri 2023. aasta avalikul istungil.
5. Euroopa Parlamendis on ettepaneku üle peetavatel läbirääkimistel juhtiv komisjon kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon (LIBE). Nimetatud komisjon määras 2022. aasta oktoobris raportööriks Euroopa Parlamendi liikme Javier Zarzalejose (PPE, ES). Nimetatud komisjon võttis oma raporti vastu 14. novembril 2023 ja Euroopa Parlamendi seisukoht loeti vastuvõetuks 22. novembril 2023.
6. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrusega (EL) 2024/1307 pikendatakse määruses (EL) 2021/1232 (ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu) ette nähtud laste seksuaalset väärkohtlemist käsitleva ajutise õigusraamistiku kohaldamisajaga 3. aprillini 2026.

² ELi keskuse asukoha valimisel kohaldatakse institutsioonidevahelist menetlust rahapesuvastase ameti asukohavaliku eeskujul.

³ 8787/23.

II. BELGIA EESISTUMISE AJAL TEHTUD EDUSAMMUD

7. Belgia eesistumise ajal on õiguskaitse töörihm (politsei) pühendanud märkimisväärselt aega ja jõupingutusi, et uurida kavandatava määruse suhtes uusi lähenemisviise ja koostada kompromisstekste – seda 1. märtsi,⁴ 19. märtsi,⁵ 3. aprilli,⁶ 15. aprilli,⁷ 8. mai, 24. mai ja 4. juuni⁸ 2024. aasta koosolekutel.
8. Eesistujariik suunas pingutused sellele, et reageerida osa delegatsioonide väljendatud muredele seoses tuvastamiskorralduste proportsionaalsuse ja suunatusega ning küberjulgeolekuga.
- Eesistujariik pakkus välja kaks järgmist omavahel seotud põhielementi: 1) teenuste tõhusam riskihindamine ja riskiliigitus, et muuta tuvastamiskorraldused sihipärasemaks, ning 2) küberturvalisuse ja krüpteeritud andmete kaitsmine, jättes samal ajal tuvastamiskorralduse kohaldamisalasse otspunktkrüpteerimist kasutavad teenused.
 - Seejärel töötasid delegatsioonid välja meetodit konkreetsete teenuste riski kindlaksmääramiseks objektiivsete kriteeriumide alusel (mis on seotud teenuse mahu, liigi ja tuumarhitektuuriga, teenuseosutaja tegevuspõhimõtete ja sisseprojekteeritud ohutusfunktsioonidega ning kasutajatrendide kaardistamisega).
 - Riskiliigituse tulemusel liigitatakse süsteemid või nende osad suure, keskmise või väikese riskiga süsteemideks. Selle liigituse alusel võiks keskmise ja suure riski kategooriasse liigitatud teenuseosutajate suhtes kehtestada täiendavaid riskimaandusmeetmeid. Kui pärast täiendavate riskimaandusmeetmete elluviimist esineb endiselt märkimisväärsed riske, võiks koordineeriv asutus kaaluda kõrge riski kategooriasse liigitatud teenuste puhul viimase abinõuna tuvastamiskorralduse andmist. Samuti võiksid teenuseosutajad peamise tegevuskoha järgsele koordineerivale asutusele vabatahtlikult teada anda oma kahtlustest, et nende teenuseid kasutatakse laste seksuaalseks väärkohtlemiseks, mille jaoks võib olla vaja anda tuvastamiskorraldus.

⁴ 6850/24.

⁵ 7462/24.

⁶ 8019/24.

⁷ 8579/24.

⁸ 9093/24.

- Eesistujariik tegi ettepaneku säilitada suure riskiga teenustele antud tuvastamiskorralduse kohaldamisalas otspunktkrüpteerimist kasutavad teenused tingimusel, et see ei kohusta teenuseosutajaid looma juurdepääsu otspunktkrüpteeritud andmetele ning et tuvastamiseks kasutatavaid tehnoloogiaid kontrollitakse nende tõhususe, põhiõigustele avalduva mõju ja küberturvalisuse riskide seisukohast.
- Pärast tehnilisel tasandil peetud arutelusid kohandas eesistujariik oma lähenemisviisi ja soovitas lisada proportsionaalsuse ja põhiõiguste austamise tagamiseks täiendavaid kaitsemeetmeid, milleks on tuvastamiskorralduse kohaldamisala piiramine visuaalse sisu ja URLidega, laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavast uuest materjalist kahe päringutabamuse korral viivitusega teatamine valepositiivsete tulemuste vähendamiseks, laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava uue tuvastatud materjali pseudonümiseerimine enne inimkontrolli ning otspunktkrüpteeritud andmete kaitse, võimaldades samal ajal tuvastamist isikutevahelises suhtluses üles laetud sisu modereerimise teel, milleks on vaja kasutajate nõusolekut.
- Eesistujariik püüdis samuti selgitada, et tuvastamist ei tohiks kohaldada kontode suhtes, mida riik kasutab riikliku julgeoleku, avaliku korra säilitamise või sõjalistel eesmärkidel.

9. Õiguskaitse töörühma (politsei) 4. juuni 2024. aasta koosolekul märkis eesistujariik, et läbivaatamist tehnilisel tasandil ei ole vaja jätkata, kuna kõik tehnilised küsimused on tervikuna lahendatud.
10. Eesistujariigi kindel eesmärk on jõuda kompromissile ning ta soovib pärast nõukogus 13. juunil 2024 eduülevaate tegemist esitada kompromissteksti ning seejärel paluda alaliste esindajate komiteel nõustuda osalise⁹ läbirääkimisvolutusega.

III. KOKKUVÕTE

11. Alaliste esindajate komiteel/nõukogul palutakse võtta teadmiseks eesistujariigi edusammud seoses määrusega, millega kehtestatakse normid laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks.

⁹ Läbirääkimisvolutus on osaline seetõttu, et sellest on välja jäetud ELi keskuse asukoha väljavalimine.